

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2026-05-07
Stockholm

Mål nr
M 5647-25

Sid 1 (7)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2025-03-26 i mål nr M 2695-24, se bilaga A

PARTER

Klagande

Renova Miljö AB, 556946-0321
Box 156
401 22 Göteborg

Ombud: Advokaten M.W. och juristen Z.L.J.
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 11235
404 25 Göteborg

Motpart

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

SAKEN

Föreläggande om provtagning av förorenat område på fastigheten X i Stenungsunds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och upphäver Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommuns beslut den 1 juni 2023 (dnr M-2023-404) om provtagning på fastigheten X i Stenungsunds kommun.

Dok.Id 2305707

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Renova Miljö AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut.

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nämnden) har motsatt sig att beslutet upphävs. Nämnden har dock gått med på att beslutet ändras på så sätt att provtagningsplanen ska skickas in senast sex månader efter att beslutet fått laga kraft och att provtagningen ska utföras senast ett år efter godkännande från tillsynsmyndigheten.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med bl.a. följande tillägg.

Genomförda provtagningar visar att det inte finns något grundvatten ovanför lerlagret där avfallsmassorna är belägna. Verksamheten bedrivs på hårdgjorda täta ytor ovanför massorna. Bolaget bedömer därför att dagvatten från verksamheten inte kan infiltrera och bilda grundvatten. Fyllnadsmaterialet ovanför lerlagret är inte vattenförande och kan inte transportera föroreningar i någon riktning. Bolaget får anses ha visat med tillräcklig säkerhet att föroreningarna inte kan spridas i sidled.

Det tätande lerlagret finns inom hela verksamhetsområdet där den aktuella föroreningen är belägen. Enligt faktiska mätuppgifter och uppgifter som redovisas i SGU:s karta över jorddjup varierar lermäktigheten med cirka 5-30 meter. Lerlagret bedöms därför vara tillräckligt mäktigt för att förhindra att föroreningar i fyllnadsjord ovanför leran skulle kunna spridas till det undre grundvattenmagasinet. Bolaget genomför också regelbunden provtagning av grundvatten i en provpunkt nedströms verksamheten i enlighet med verksamhetens kontrollprogram. Utifrån den provtagning som har genomförts i grundvattnet kan någon påverkan från verksamheten inte påvisas. Provtagningarna visar att grundvattnet har förhöjda halter koppar och klorid. De halterna bedöms vara orsakade av processer som inte kan härledas till bolagets

verksamhet eller de massor som tidigare har deponerats på fastigheten. Bolaget anser att det är visat att det inte förekommer någon spridning av föroreningar till den undre akviferen.

Nämndens bedömning att de förhöjda halterna av kobolt och kvicksilver som uppmätts i provpunkt KL7 kan vara ett resultat av bolagets förvaring av målat trä är felaktig. Med hänsyn till den deponi- och utfyllnadsverksamhet som en tidigare verksamhetsutövare bedrivit på fastigheterna är de uppmätta föroreningshalterna väntade. Det är också naturligt att provtagningsresultaten skiljer sig åt mellan provpunkterna eftersom utfyllnader i området har gjorts i omgångar. Det framgår av provtagningen att provpunkt PG7 innehåller svart jord med inslag av plast och byggavfall och att provpunkt KL7 innehåller grått krossmaterial. De provtagna massorna i provpunkterna KL7 och PG7 har sannolikt olika ursprung. Om det hade skett en spridning av föroreningar från bolagets förvaring av målat trä borde det övre lagret avfallsmassor i provpunkt KL7 rimligen ha visat högre halter kobolt än i djupare lager. Provtagningen visar dock att det förekommer högre halter i djupare lager.

Efter mark- och miljödomstolens dom har bolaget låtit genomföra en kompletterande analys utifrån tidigare genomförda undersökningar. Av analysen framgår att inga skyddsintressen bedöms kunna påverkas negativt till följd av de uppmätta föroreningshalterna utifrån riktvärden till skydd för människors hälsa, markmiljö samt skydd av grundvatten och ytvatten. Verksamheten bedrivs på hårdgjorda ytor och det föreligger ingen risk för exponering genom intag av jord eller inandning av ångor. Skyddsvärdet för markmiljön är begränsat. Efterbehandling av den aktuella föroreningen bör inte vara aktuell att överväga innan verksamheten upphör.

Enligt ett villkor i bolagets tillstånd enligt miljöbalken ska avfall hanteras på täta och hårdgjorda ytor. Bolaget har rutiner för inspektion av hårdgjorda ytor och lagning av eventuella sprickor. Asfalten inom verksamhetsområdet är cirka 10 cm tjock. Även om en ytlig spricka skulle identifieras så innebär det inte att ytan inte ska anses vara tät och hårdgjord.

Nämnden har anfört i huvudsak följande.

Vid bolagets markundersökning utförd år 2022 har man påträffat kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink i halter över riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) i provpunkt KL7. Föreningshalterna för både kobolt, zink och kvicksilver ligger på mer än fyrdubbla MKM-värdet för det ena djupet i provtagningspunkten.

Vid en tidigare markundersökning utförd år 2011 på fastigheten Y i Stenungsunds kommun har man påträffat kobolt, koppar och zink i halter över MKM i provpunkt PG7. Provpunkt PG7 är belägen ca 30-35 meter norr om provpunkten KL7. Värdet för kobolt är betydligt högre 2022 (KL7) än 2011 (PG7) för båda djupen.

Värdet för kvicksilver är också väldigt mycket högre för det övre djupet 2022 (KL7) än för båda djupen 2011 (PG7). År 2022 (KL7) har man även påträffat nickel över riktvärdet för MKM medan det år 2011 (PG7) endast är över riktvärdet för KM. Vid provtagningen i provpunkt KL7 noterade man grått krossmaterial innehållande finjord, sand och sten, ner till naturlig lera på 1,3 meters djup. I provpunkt PG7 noterade man finjord/svart jord med inslag av plast och byggavfall, ner till lera på 2,5 meters djup. Massorna i provtagningspunkterna är av så pass olika karaktär att det inte går att säkerställa att de härstammar från samma ursprung. De förhöjda halterna av kobolt och kvicksilver kan vara ett resultat av bolagets verksamhet med förvaring av målat trä.

Bolaget kan inte påvisa föreningens utbredning och kan därför inte heller göra en riskbedömning. För att uppfylla kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken behöver föreningens utbredning utredas i enlighet med nämndens föreläggande. Bolaget bär ansvaret för att utreda föreningens utbredning oavsett dess ursprung.

Enligt bolagets egenkontroll sker regelbunden kontroll av de hårdgjorda ytorna och sprickor åtgärdas vid behov. Vid tillsynsbesök har man dock noterat sprickor i asfalten inne på bolagets anläggning.

Parterna har gett in ytterligare utredning i Mark- och miljööverdomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om nämnden haft fog för sitt beslut att förelägga bolaget att inkomma med en provtagningsplan och utföra ytterligare provtagning.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken följer att en tillsynsmyndighet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap. 22 § miljöbalken gäller vidare att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Den miljötekniska markundersökningen som bolaget lät genomföra när statusrapporten togs fram år 2022 innebar att utföraren provtog jord i tio provpunkter med hjälp av en borrhandsvagn och skruvprovtagning. Man tog ut samlingsprover med intervaller om 0,2–1 meter samt vid förändring av jordart, färg, lukt eller om massorna var märkbart blöta. Ett urval av jordproverna analyserades sedan med avseende på alifater, aromater, metaller, PAH, BTEX och TOC. Analyserna visade metallhalter för kobolt, koppar, kvicksilver, nickel och zink över riktvärden för MKM i en provpunkt (punkt KL7) under den hårdgjorda ytan. De framräknade representativa halterna (UCLM95) för området som bolaget gett in till Mark- och miljööverdomstolen, visar att endast halterna för kobolt och zink överskrider riktvärdena för MKM. Halterna innebär att skyddsnivåerna för skydd av markmiljö inte uppnås. Däremot överskrider halterna inte de nivåer som är satta för att skydda grundvatten och ytvatten. För kvicksilver har inga representativa halter beräknats. Bolaget har efter fråga från Mark- och miljööverdomstolen uppgett att detta beror på att uppmätta halter av kvicksilver är mycket låga och i flera fall under rapporteringsgränsen vilket innebär att analysresultaten inte kan representeras av någon statistisk fördelning och det är därför inte möjligt att beräkna ett representativt värde, UCLM95, för kvicksilver. Enligt bolaget är sannolikheten att

det skulle kunna förekomma kvicksilverhalter överskridande MKM i området ytterst liten.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar i likhet med mark- och miljödomstolen att ett föreläggande med stöd av 26 kap. 22 § miljöbalken i syfte att kartlägga förorenings-situationen på fastigheten kan riktas mot bolaget oavsett föroreningarnas ursprung. Utredningsplikten går dock inte längre än vad som behövs för tillsynen och förelägganden med stöd av bestämmelsen ska vara proportionerliga och ändamålsenliga (se Bengtsson m.fl., Miljöbalken [22 maj 2025, Version 24, JUNO], kommentaren till 26 kap. 22 §).

Utifrån att området tidigare har använts som en deponi är det väntat att det förekommer föroreningar i marken på den aktuella fastigheten. Genom den markundersökning som bolaget har utfört tillsammans med tidigare utförda undersökningar på fastigheten är förorenings-situationen relativt väl kartlagd. I samband med provtagningen 2022 borrade man ner till naturlig lera i syfte att undersöka om det fanns något grundvatten ovanför leran inom fastigheten. Man påträffade inget vatten. Av allt att döma finns det alltså inget grundvatten ovanför lerlagret. Vidare påvisade provtagningen lera under fyllnadsmassorna i samtliga provpunkter utom en (KL2) där man påträffade berg. Enligt det kartunderlag från SGU som getts in i målet varierar lermäktigheten mellan 5–30 meter.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det utifrån utredningen är tillräckligt säkerställt att förorenings-spridning inte sker i sidled ovanför lerlagret samt att lerlagret under fyllnadsmassorna är tillräckligt mäktigt och heltäckande för att förhindra att föroreningar sprids till den undre grundvattenakviferen. Risken för att föroreningen i anslutning till provpunkt KL7 sprider sig till angränsande markområden eller grundvatten är därmed liten. Även om det saknas representativa värden för kvicksilver finner Mark- och miljööverdomstolen det inte som sannolikt att områdets representativa halt för kvicksilver skulle överskrida nivån för MKM varför inte heller förekomsten av kvicksilver motiverar krav på ytterligare undersökning.

Bolaget bedriver sin verksamhet på täta och hårdgjorda ytor och dagvatten från verksamheten samlas upp. Att de hårdgjorda ytorna hålls täta får anses betryggande säkerställt genom egenkontroll och tillsyn. Bolagets kontrollprogram innefattar provtagning av grundvatten nedströms verksamheten och analysresultaten delges tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten. Det innebär att eventuell påverkan på grundvattnet kan följas upp kontinuerligt. De metallhalter som har uppmätts vid provtagning av mark i provpunkt KL7 är inte anmärkningsvärda med hänsyn till områdets historik och den deponering av avfall som skett. Det är vidare naturligt att föroreningsituationen skiljer sig åt inom det tidigare verksamhetsområdet eftersom deponering och utfyllnad skett i omgångar. En jämförelse mellan provresultaten i markundersökningarna 2011 respektive 2022 (provpunkterna PG7 och KL7) talar inte heller för att bolagets hantering av målat trä skulle ha lett till förorening av mark.

Sammantaget bedömer Mark- och miljööverdomstolen att föroreningsituationen inom fastigheten är tillräckligt väl kartlagd, att risken för att föroreningar sprids till områden utanför fastigheten är liten och att de högre haltnivåer som påträffats i provpunkt KL7 inte i sig motiverar ytterligare provtagning vid nuvarande markanvändning. Det är därför inte i nuläget motiverat att kräva ytterligare undersökningar och nämndens beslut ska därmed upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet M.W., tekniska rådet C.B., hovrättsrådet C.A. och tf. hovrättsassessorn A.S.H., referent.

Föredragande har varit U.A.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2025-03-26
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2695-24

PARTER

Klagande

Renova Miljö AB,
Box 156
401 22 Göteborg

Motpart

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 22 maj 2024 i ärende
nr 24798-2023, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om provtagning av förorenade områden på fastigheten X i
Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Renova Miljö AB (nedan bolaget) skickade den 9 augusti 2022 i enlighet med 1 kap. 24 § industriutsläppsförordningen (2013:250) in en statusrapport till tillsynsmyndigheten, Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nedan nämnden), vari det informerades att föroreningar i halter över vad som, av Naturvårdsverket, anges som generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning påträffats inom fastigheten X i Stenungsunds kommun.

Mot bakgrund av ovan beslutade nämnden den 1 juni 2023 (Dnr M-2023-404) att förelägga bolaget enligt följande:

1. *Inkomma med en provtagningsplan anpassad för att ta reda på föroreningens utspridning, både i sidled och djupled. Föroreningen inkluderar bly, kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink. Provtagningsplanen ska skickas in senast 2 månader efter beslutet vunnit laga kraft.
 - a. *Föroreningens spridning behöver endast utredas inom verksamhetens område. En mätpunkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt.**
2. *Utföra provtagning enligt provtagningsplan efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Provtagningen ska utföras senast 2 månader efter godkännande från tillsynsmyndigheten.*
3. *Inkomma med redovisning av resultat till tillsynsmyndigheten. Redovisningen ska minst innehålla:
 - a. *Provtagningsresultat*
 - b. *Karta som visar föroreningens utbredning*
 - c. *Kort beskrivning av föroreningssituationen*
 - d. *Riskbedömning**

Redovisningen ska skickas in senast 2 månader efter utförd provtagning.

Bolaget överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Västra Götaland som den 22 maj 2022 avslog överklagandet.

Renova Miljö AB har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Renova Miljö AB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut. Till stöd för yrkandet har sammanfattningsvis bland annat följande anförts.

Området har, i enlighet med tillstånd till deponering och utfyllnad, nyttjats för deponering av olika typer av avfall med varierande föroreningsgrad. Mot bakgrund av detta är det mycket rimligt att delar av fastigheten består av förorenade massor. Eftersom olika typer av avfall och blandade avfall har deponerats är det också rimligt att föroreningssituationen varierar inom området.

Angående att området har undersökts och provtagits i olika omgångar

Utöver provtagningen som genomfördes i samband med statusrapporten har även flera andra miljötekniska undersökningar genomförts på och i anslutning till anläggningen på fastigheten X.

- År 1998 genomförde VBB Viak en undersökning av markens miljöstatus. Provgropsgrävning utfördes i 11 provgropar på anläggningen. Jordlagerföljden observerades och i vissa fall togs prover. I undersökningen konstaterades att område B (där provpunkt KL7 är belägen) utgörs av fyllnadsmassor som består av avfall på lera. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.
- I en miljöteknisk markundersökning utförd av DGE Mark och Miljö år 2011 på angränsande fastighet norr om Renova Miljö AB:s anläggning, Y ("Stigs område"), påträffades fyllnadsmaterial med påvisade halter över MKM för arsenik, barium, koppar, nickel, zink och kvicksilver. Halterna av koppar uppgick till tredubbla MKM-riktvärdet och halterna av zink var i en punkt i nivå med farligt avfall. En screeninganalys avseende samlingsprov från sex provgropar visade även att bensen och kobolt översteg riktvärdena för MKM. Provtagningen genomfördes genom grävning av provgropar där det konstaterades att fyllnadsmassorna var heterogena. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.

- I samband med efterbehandling av en yta i nordvästra delen av fastigheten X, ”Västra Ängen”, 2011 påträffades höga halter av barium, bly, koppar, kvicksilver och zink samt spår av PCB. För koppar och bly var halterna fem gånger MKM och för zink var halten i en punkt i nivå med farligt avfall. Ytan hade använts för mellanlagring av jord med kompostmaterial från början av 1980-talet till början på 1990-talet. På grund av problem att avsätta jorden användes den som utfyllnad på området. Inför byggnation av nya uppställningsytor på Västra Ängen sanerades området år 2011 och förorenade massor grävdes bort ner till det naturliga lerskiktet. Ungefärlig lokalisering av undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.
- Inför bygge av nytt våghus på anläggningen upprättade WSP under år 2024 en miljöteknisk markundersökning i anslutning till det befintliga våghuset. Markprover togs med hjälp av borrhandsvagn mellan den asfalterade verksamhetsytan och det befintliga våghuset väster om den asfalterade verksamhetsytan. Samtliga prover visade på föroreningshalter under KM. Inget avfall påträffades i samband med markundersökningen. Karta över undersökningsområdet har bilagerats överklagandet.

Angående utredning av föroreningens utbredning

Den provtagning som genomförts i samband med framtagandet av statusrapporten år 2022, i kombination med anläggningens historik och tidigare genomförda undersökningar och provtagningar, har varit av rimlig omfattning och är tillräcklig för att redovisa anläggningens nuvarande föroreningssituation. Delar av området, där det har varit möjligt, har sanerats. En utökad provtagning skulle inte tillföra nödvändig ny information. Utifrån områdets historik är de påträffade föroreningshalterna i provpunkt KL7 i linje med vad som kan förväntas på platsen. Då fyllnadsmassor av avfall är heterogena är det också rimligt resultat från olika provtagningar av marken i området skiljer sig åt. Utifrån detta är föroreningssituationen på anläggningen känd i tillräcklig omfattning.

Angående föroreningens bakomliggande orsak och spridning till angränsande fastighet

Mot bakgrund av att området där verksamheten bedrivs är ett deponi-/utfyllnadsområde, i enlighet med de tillstånd för verksamheten som fanns då, är föroreningens bakomliggande orsak redan är utredd och de föroreningar som påträffats i KL7 härrör från deponi-/utfyllnadsmaterial. Området har, sedan anläggningen övertogs från tidigare verksamhetsutövare, varit asfalterad.

Det är orimligt att påträffade förhöjda halter i KL7 härrör från den pågående verksamheten. Dagvatten från hantering av behandlat trä kan förvisso innehålla tungmetaller, särskilt partikulärt bundna sådana. Risken för spridning av sådana föroreningar är mycket liten med hänvisning till att anläggningens ytor är hårdgjorda med ett tjockt lager asfalt då ytorna har asfalterats i omgångar. Dagvatten från asfaltsytor samlas upp och renas i en damm på anläggning innan utsläpp till recipient. För det fall hål eller sprickor skulle uppstå i ytan finns särskilda arbetsrutiner som säkerställer att dessa upptäcks och lagas. Det är därför varken troligt eller sannolikt att dagvatten från ytan infiltrerar genom den hårdgjorda ytan och ger upphov till föroreningar i marken under som sedan sprider sig och förorenar marken på grannfastigheten Y.

Angående risk för påverkan på hälsa och miljö

Det finns inte någon betydande risk för spridning av föroreningar från verksamheten. Om det bedöms nödvändigt kan en riskbedömning göras utifrån de undersökningar och provtagningar som redan gjorts på och i anslutning till anläggningen och att rimliga åtgärder för att minska riskerna för spridning redan är vidtagna. Marken där verksamheten bedrivs bedöms ha ringa skyddsvärde och känsligheten vara låg då området utgörs av industriverksamhet och markanvändningen är begränsad.

I en rapport framtagen av DGE Mark och Miljö den 9 januari 2012 föreslås lämpliga efterbehandlingsåtgärder för "Stigs område" på grannfastigheten fastigheten Y. Som rekommenderad efterbehandlingsåtgärd för detta

område, som inte är hårdgjort, föreslås att det förses med ett täckande material inklusive tätskikt. Enligt rapporten kan på så sätt infiltrationen från nederbörd begränsas och därmed minskas risken för eventuell spridning av föroreningar till grundvatten, mark eller ytvatten. Nu aktuell anläggning är redan idag försedd med tätskikt genom hårdgjorda asfaltsytor och uppsamling och rening av dagvatten. Motsvarande skyddsåtgärder för att förhindra spridning från fyllnadsmassorna på fastigheten är därmed redan är vidtagna.

Risken för spridning av föroreningar från fyllnadsmassorna till omgivningen eller angränsande fastighet betraktas som mycket liten då ytorna är asfalterade och dagvatten samlas upp och leds till rening i stället för att infiltrera genom fyllnadsmassorna. Utifrån tidigare undersökningar förekommer artesiskt grundvatten inom området. Grundvattnet förekommer under ett naturligt lerlager och förorenade fyllnadsmassor förekommer ovanpå lerlagret. I samband med statusrapporten påträffades inget grundvatten ovan lerlagret. Risken för spridning av föroreningar genom lerlagret till det artesiska grundvattnet bedöms som mycket liten.

Marken på hela anläggningen betraktas som förorenad. I samband med markarbeten görs därför, enligt rutin, en anmälan om grävning i förorenad mark till tillsynsmyndigheten och rutiner för att minska risker för miljö och hälsa kopplat till förorenade massor tillämpas. Förorenade överskottsmassor skickas för miljöriktig behandling. På detta sätt förhindras spridning av föroreningar vid hantering av massor.

Någon ytterligare riskbedömning eller åtgärd kopplat till påverkan på hälsa eller miljö är inte nödvändig.

Angående provtagning av mark under pågående verksamhet

Det är inte miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att utföra ytterligare undersökningar. För heterogena utfyllnadsområden, som detta, är provgropsgrävning en föredragen metod för att få information om förorenings-situationen. Denna provtagningsmetod innebär att befintliga hårdgjorda ytor

behöver förstöras och att verksamheten behöver stängas av under den tid som provtagningen genomförs. Platsen behöver därefter återfyllas och asfalteras på nytt. Dessa åtgärder är mycket kostsamma.

Sammanfattning

Det vidhålls att föroreningssituationen på anläggningen är tillräckligt känd och att marken på anläggningen är tillräckligt undersökt och provtagen. Orsaken till föroreningssituationen är utredd. Det är inte vare sig miljömässigt eller ekonomiskt motiverat att göra ytterligare undersökningar. Det är orimligt att påträffade förhöjda halter i KL7 härrör från den pågående verksamheten. Risken för spridning av föroreningarna i massorna bedöms mycket liten, ytterligare riskbedömning behöver inte göras och ytterligare åtgärder för att förhindra spridning behöver inte vidtas.

DOMSKÄL

Frågan som mark- och miljödomstolen ska pröva i målet är om Tekniska myndighetsnämnden har haft fog för sitt beslut att förelägga bolaget att ge in en plan för samt utföra ytterligare undersökningar avseende föroreningssituationen på fastigheten X.

Bolaget har anfört att statusrapporten från 9 augusti 2022 på ett tillräckligt tydligt sätt redovisar hur föroreningssituationen ser ut i verksamhetsområdet samt att nuvarande verksamhet inte riskerar medföra ytterligare tillförsel av föroreningar till marken inom området. Domstolen delar bolagets bedömning att statusrapporten uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Domstolen finner således att skäl saknas att förelägga om komplettering med stöd av 1 kap. 25 § samma förordning.

Genom den utredning som redovisats i statusrapporten och genom övriga utredningar utförda i området framgår emellertid att det inom hela fastigheten X kan antas förekomma föroreningar till följd av att förorenade massor deponerats och använts för utfyllnad i området samt att avfall hanterats på platsen på ett sätt som kan ha medfört föroreningsspridning. I vart fall förekommer på

vissa, i statusrapporten redovisade, platser inom området föroreningar i halter som kan innebära miljörisker. Domstolen konstaterar mot bakgrund härav att en föroreningsskada, enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken föreligger. Bolaget är verksamhetsutövare enligt 10 kap. 2 § och är enligt 4 § samma kapitel ansvarigt för att i skälig omfattning avhjälpa föroreningsskada.

Förvaring av deponerade massor i deponi inom området utgör miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 1 § miljöbalken, för vilken bolaget har ett verksamhetsutövaransvar, även om deponin inte är i aktiv fas. Tillämpliga bestämmelser, i detta avseende, framgår av det överklagade beslutet.

Vad bolaget anfört i överklagandet i fråga om möjliga spridningsvägar för föroreningar från området visar enligt domstolens bedömning inte med tillräcklig säkerhet att förordningsspridning inte kan ske i sidled med grundvatten i den ytligare akviferen, ovan lerlagret. Bolaget har inte heller med tillräcklig säkerhet kunnat visa att den undre akviferen, under observerat lerskikt, är opåverkad. Utredningarna visar inte heller med tillräcklig säkerhet att den inte kan bli förorenad genom spridning av föroreningarna inom området. Bolagets antagande om att grundvattnet under lerlagret i verksamhetsområdet skulle vara artesiskt, grundat på förekomst av en artesisk brunn ca 100 meter norr om området, är inte styrkt. Det går inte heller att dra slutsatsen att lerlagret under verksamhetsområdet är tillräckligt mäktigt och heltäckande att föroreningsspridning till den undre grundvattenakviferen inte kan förekomma.

Mot ovanstående bakgrund finner mark- och miljödomstolen att nämndens föreläggande är befogat. Vad Renova Miljö AB har anfört ger inte skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 16 april 2025.

L.M.

J.M.

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen L.M., ordförande, och tekniska rådet J.M. Föredragande har varit tingsnotarien B.W.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

Datum
2024-05-22

Bilaga 1
1 (10)

Diarienummer
24798-2023

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2024-06-12
MÅLNR: M 2695-24
AKTBIL: 3

Klagande

Renova Miljö AB
c/o L.B.
Box 156
401 22 Göteborg
E-post: info@renova.se
(elektronisk delgivning)

Överklagande av beslut om föreläggande om provtagning av förorenade områden på fastigheten X i Stenungsunds kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutar att avslå
överklagandet.

Motivering till beslutet

Klaganden har lämnat in resultatet från den miljötekniska
markundersökning som de utfört i samband med upprättandet av
sin statusrapport. Upprättandet av en statusrapport har till syfte att
beskriva den nuvarande eventuella föroreningssituationen i mark
och grundvatten och utgöra underlag för jämförelse när en
verksamhet sedermera läggs ned.

I den undersökning som bolaget låtit göra, har det i en
provtagningspunkt visat på föroreningar av kobolt, koppar, nickel,
kvicksilver och zink i halter över Naturvårdsverkets riktvärden för
mindre känslig markanvändning (MKM). I samma punkt har även bly
påträffats i en halt över Naturvårdsverkets riktvärden för känslig
markanvändning (KM). Föroreningarna är belägna under hårdgjord
yta.

Nämnden har med anledning av detta förelagt klaganden att utföra
provtagning för att utreda påträffade föroreningars eventuella
spridning/utbredning inom verksamhetsområdet. Frågan som

Länsstyrelsen ska ta ställning till är huruvida nämnden haft fog för sitt föreläggande.

Klagandens verksamhetsområde utgörs av industrimark och faller inom ramen för Naturvårdsverkets definition av en mindre känslig markanvändning, dvs. markkvaliteten begränsar val av markanvändning till exempelvis industri- och kontorsområden. Inom ett industriområde tillämpas Naturvårdsverkets riktvärden för MKM för bedömning av föroreningsnivåer och risker för människors hälsa och miljö.

Påträffade föroreningar (kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink) i punkten KL7 inom klagandens anläggningsområde, har påträffats i halter överstigande MKM. Kobolt, koppar och zink har dessutom påträffats i förhöjda halter i förhållande till MKM på grannfastigheten Y, strax norr om provtagningspunkt KL7. Då kobolt fanns som ett av ämnena med en förhöjd halt inom klagandens anläggningsområde, anser nämnden att föroreningen på Y kan härledas till klagandens förvaring av färgat trä (som kan innehålla kobolt) och att den förhöjda halten kobolt på grannfastigheten Y, kan ha spridits från klagandens verksamhetsområde.

Klaganden framhåller däremot att området där de förhöjda halterna av metaller påträffats inom de båda fastigheterna, tidigare utgjorde ett deponiområde och att de förhöjda metallhalterna påträffats i fyllnadsrester från denna deponi och inte har sitt ursprung i klagandens verksamhet.

Av klagandens statusrapport framgår att på platsen där föroreningarna påträffats finns ett lerlager som skiljer grundvattnet och de förorenade jordmassorna åt, varpå föroreningarna i marken inte bedöms kunna påverka det potentiellt underliggande grundvattnet. Den asfalterade markytan hindrar dagvatten från att infiltrera ner i marken, så länge asfalten hålls intakt. Utifrån de angivna förhållandena bedöms risken för föroreningsspridning i marken som liten.

Eftersom föroreningar har uppmätts i halter över riktvärden för MKM kan det ändå finnas risk för påverkan på människors hälsa och miljö. Föroreningens omfattning och utbredning är inte känd utifrån utförd provtagning och tillsynsmyndigheten bör därför kunna ställa krav på kompletterande provtagning för att utreda detta. Föroreningshalterna för både kobolt och zink ligger på mer än

fyrdubbla MKM-riktvärdet för båda respektive ämnena, så haltnivåerna i sig är skäl för tillsynsmyndigheten att ställa krav på utredningar om hur stor utbredningen är av dessa förorenade massor samt därefter upprätta en riskbedömning, för att få kunskap om det finns behov av åtgärder. Den kompletterande undersökningen kan också ge information om vad som är den bakomliggande orsaken till föroreningen.

En riskbedömning kan också, oavsett om föroreningshalterna är höga, komma fram till att föroreningen inte utgör några oacceptabla risker för den markanvändning som föreligger, varpå eventuell efterbehandling kan tas i ett senare skede i samband med att exempelvis andra schaktningsarbeten ska utföras inom området eller i samband med att verksamheten avvecklas.

Mot bakgrund av ovanstående gör Länsstyrelsen bedömningen att nämnden haft fog för sitt beslut. Vad klaganden anfört i övrigt utgör inte skäl att upphäva eller ändra nämndens beslut. Överklagandet ska därför avslås.

Beskrivning av ärendet

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

(kommunen) beslutade genom delegationsbeslut den 1 juni 2023 (diarienummer M 2023-404), att förelägga Renova Miljö AB att utföra följande åtgärder på fastigheten X:

1. Inkomma med en provtagningsplan anpassad för att ta reda på föroreningens utspridning, både i sidled och djupled. Föroreningen inkluderar bly, kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink. Provtagningsplanen ska skickas in senast 2 månader efter beslutet vunnit laga kraft.
 - a. Föroreningens spridning behöver endast utredas inom verksamhetens område. En mätpunkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt.
2. Utföra provtagning enligt provtagningsplan efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Provtagningen ska utföras senast 2 månader efter godkännande från tillsynsmyndigheten.
3. Inkomma med redovisning av resultat till tillsynsmyndigheten. Redovisningen ska minst innehålla:

2024-05-22

24798-2023

- a. Provtagningsresultat
- b. Karta som visar föroreningens utbredning
- c. Kort beskrivning av föroreningssituationen
- d. Riskbedömning

Redovisningen ska skickas in senast 2 månader efter utförd provtagning.

Av beslutet framgår bland annat följande.

Renova skickade in en statusrapport enligt IED 9 augusti 2022. I rapporten redovisades en provtagning som skett på fastigheten som visade att i en provtagningspunkt (KL7) så har bly påträffats i halter över känslig markanvändning (KM) samt så har kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink påträffats i halter över mindre känslig markanvändning (MKM), enligt naturvårdverkets riktlinjer. En kommunikering skickades ut 5 maj 2023. Renova Miljö AB har via telefonsamtal inkommit med följande synpunkter: Det finns bekräftade föroreningar norrut om anläggningen på fastigheten Y. Området har tidigare varit en deponi och en del av denna utfyllnad finns kvar på den norra delen av Renovas anläggning. Därför finns det föroreningar som inte kommer från Renovas verksamhet.

Av beslutet framgår nämndens bemötande av Renovas yttrande.

I den miljötekniska markundersökningen på fastigheten Y (DGE Mark & Miljö, 2011) finns en provtagningspunkt (PG7) direkt norr om provtagningspunkten i Renovas statusrapport. För kobolt är värdet på Renovas anläggning (X) mycket högre för båda provtagningsdjup. Kobolt används som torkmedel i färg och eftersom Renova förvarar färgat trä vid provpunkten så finns det risk att den här föroreningen kommer från Renovas verksamhet. Det fanns en hög halt kvicksilver av okänt ursprung på Renovas anläggning som inte fanns i provtagningen på Y.

Oavsett av föroreningens ursprung så kan den orsaka olägenhet för människor som arbetar på platsen. Det bedöms som rimligt att Renova gör en utredning om föroreningens utbredning inom det område där verksamheten utövas, enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Föroreningens spridning behöver endast utredas inom

verksamhetens område. En mätpunkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt. (se punkt 1a i beslutet).

Nämnden anger följande skäl till beslut.

Området är konstaterat förorenat och kan medföra risk för skada på miljön och människors hälsa, enligt 10 kap. 1 § miljöbalk (1998:808). Halter under MKM är vanligt förekommande vid bland annat vägar, återvinningsstationer samt industriområden och är acceptabla i sådana typer av områden. Eftersom kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink påträffats i halter över MKM så bedöms det finnas en risk för människors hälsa och miljön. Det bedöms rimligt att en provtagning genomförs för att ta reda på föroreningens utbredning, enligt 2 kap. 7 § och 26 kap. 22 § miljöbalken.

Detta beslut är fattat med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken där det framgår att en tillsynsmyndighet får besluta om föreläggande och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter ska följas.

Renova Miljö AB (klaganden) har överklagat kommunens beslut och yrkar att det upphävs. Klaganden anför bland annat följande.

Under 2022 genomfördes en översiktlig miljöteknisk markundersökning vid klagandens anläggning i Stenungsund som del i framtagandet av en statusrapport enligt industriutsläppsförordningen (2013:250). Undersökningen visade att halter av kobolt, koppar, kvicksilver, nickel och zink förekom över Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) och bly i halter över riktvärden för känslig markanvändning (KM) i en provtagningspunkt, KL7. Klaganden underrättade tillsynsmyndigheten om att bolaget hittat föroreningar i halter över riktvärden för mindre känslig markanvändning.

Nämnden har med anledning av påträffade föroreningar nu med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken (1998:808) förelagt klaganden att genomföra ytterligare undersökningar genom provtagning med efterföljande riskbedömning.

Nämnden har genom beslutet förelagt Renova att inkomma med en provtagningsplan för att utreda föroreningens utspridning inom verksamhetens område, samt att utföra provtagning enligt en provtagningsplan och redovisa provtagningsresultaten, föroreningens utbredning, föroreningssituationen och riskbedömning till tillsynsmyndigheten.

Nämnden anför i beslutet att föroreningarna kan härröra från klagandens pågående verksamhet då provtagningen visar att halterna av vissa parametrar, framför allt kobolt och kvicksilver, är högre än vad som påträffats vid provtagning av den förorenade och utfyllda angränsande fastigheten Y, som ligger norr om Renovas anläggning. Nämnden menar att halterna av kobolt kan ha ursprung i mellanlagring av behandlat trä på ytan i närheten av provpunkten då kobolt kan användas som torkmedel i färg.

Klaganden anför följande till stöd för varför det inte finns skäl att förelägga bolaget att genomföra ytterligare undersökningar.

På fastigheten X bedriver klaganden verksamhet avseende mottagning, sortering och krossning av industri- och grovavfall. Inomhus, i en stor hall på anläggningen, sker omlastning av hushållsavfall, matavfall och naturgödsel. På anläggningen finns också en återvinningscentral.

I samband med framtagande av statusrapporten 2022 provtogs mark från provpunkter utspridda över fastigheten och där misstanke om förorening förelåg med beaktande av den verksamhet som har bedrivits på verksamhetsområdet och tidigare genomförda utfyllnader. Statusrapporten har bifogats överklagandet.

Klaganden anser att den provtagning som genomförts vid anläggningen vid framtagande av statusrapporten har varit av rimlig omfattning och att den undersökning som gjorts är tillräcklig för att visa föroreningssituationen vid anläggningen.

Klaganden bedömer att risken för olägenhet för människor hälsa och miljö kopplat till föroreningar i marken på anläggningen är mycket liten. Även risken för spridning bedöms som mycket liten. Anläggningens ytor är hårdgjorda med asfalt. Ytorna har asfalterats i omgångar och utgörs därför av ett tjockt lager asfalt. Om håligheter eller sprickor skulle uppstå i det översta lagret kommer dagvattnet som uppstår på ytan därmed inte att nå ner till den förorenade marken. Vid anläggningen finns vidare särskilda arbetsrutiner som säkerställer att hål och sprickor som uppstår i ytan upptäcks och lagas omgående.

Det är därmed inte troligt att dagvatten infiltrerar genom den hårdgjorda ytan och att föroreningar i marken sprider sig till recipient. Att dagvatten som förorenats av behandlat trä som förvaras i anslutning till provtagningspunkt KL7 skulle ha runnit ner i

temporära sprickor och därmed förorenat marken i den omfattning som provresultaten visar bedömer klaganden som helt osannolikt.

Eftersom ytorna är hårdgjorda med asfalt är risken för spridning via damning från underliggande förorenade massor minimal. Den hårdgjorda ytan förhindrar också att personer som vistas på anläggningen kommer i direktkontakt med föroreningarna.

Vid framtagande av den översiktliga miljötekniska markundersökningen 2022 påträffades inget grundvatten i någon av de åtta provpunkterna. Vid provtagningen genomfördes borrhning och provtagning ner till naturlig lera. Undersökningen utfördes i april månad då grundvattenmagasin ofta är påfyllda och grundvattennivåerna relativt höga.

Det är sedan tidigare känt att artesiskt grundvatten förekommer på anläggningen. Artesiskt grundvatten kan hittas där marken är baserad på en tät jordart, t.ex. lera och ett lager av mindre tät jordart finns under, t.ex. morän. Grundvattnet tränger då inte genom jorden utan skapar tryck under jordytan. Mellan de förorenade massorna och grundvattnet finns alltså ett tjockt lager tät lera. Då grundvattnet är trycksatt är det därför inte sannolikt att föroreningar som förekommer i ytligare marklager kan sprida sig genom det täta lerlagret och förorena det underliggande artesiska grundvattnet. Spridning av föroreningen till grundvatten bedöms mot bakgrund av ovan inte som sannolikt.

Klagandens verksamhet vid anläggningen är en pågående verksamhet för vilken det vidtas erforderliga skyddsåtgärder för att minimera risken för spridning av föroreningar, exempelvis genom uppsamling och rening av dagvatten. Risken för spridning av föroreningar från pågående verksamhet och av befintliga föroreningar i mark bedöms sammantaget vara låg.

Att genomföra ytterligare provtagning av massor genom grävning av provgropar eller borrhning med borrhbandvagn skulle i sig kunna innebära en risk för spridning av föroreningarna då föroreningar i marken blir exponerade och kan spridas genom damning eller nederbörd.

I dagsläget planeras inga markarbeten eller liknande inom anläggningen. Verksamheten avses bedrivas på samma sätt som idag. Om det skulle bli aktuellt att i framtiden utföra markarbeten på anläggningen kommer de förorenade massor som uppkommer

omhändertas enligt gällande lagkrav och lämnas till godkänd mottagare för befintliga massor kommer endast att ske med massor vars klassning överensstämmer med den aktuella markanvändningen.

Sammanfattningsvis anser klaganden att den genomförda markprovtagningen som redogjorts för i statusrapporten är tillräcklig för att redovisa de föroreningar som förekommer i mark där verksamheten bedrivs. Klaganden anser inte att det är miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att utföra ytterligare markprovtagning för att utreda föroreningarnas utbredning inom ett verksamhetsområde vid vilket det bedrivs verksamhet. Risken för spridning av föroreningar bedöms vara låg mot bakgrund av de skyddsåtgärder som vi tagits och mot bakgrund av att föroreningarna inte förväntas ha spridits till grundvatten.

Med beaktande av vad som ovan anförts anser klaganden att beslutet ska upphävas i enlighet med klagandens yrkande.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 2 kap. 2 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av 9 kap. 1 § miljöbalken framgår att med miljöfarlig verksamhet avses bland annat användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom utsläpp eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

Av 26 kap. 1 § miljöbalken framgår att tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning ska kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår att den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön. Den som bedriver sådan verksamhet ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det.

Av 26 kap. 22 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller den som upplåter en byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål, om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjuristen M.D. med länsjuristen H.W. som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsmiljöingenjören J.M. medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun,
miljo@stenungsund.se

Du kan överklaga beslutet

Du kan överklaga Länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Därför ska du **skicka ditt överklagande till Länsstyrelsen**.

Skicka ditt överklagande via e-post till vastragotaland@lansstyrelsen.se eller via post till Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver skicka e-post som är större än 25 MB.

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid för att komplettera ditt överklagande.

Parter som företräder det allmänna, till exempel kommunala nämnder, ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska vara **skriftligt**. I överklagandet ska du ange följande:

- Ditt namn och dina kontaktuppgifter.
- Vilket beslut du överklagar (beslutets datum och diarienummer).
- Hur du vill att Länsstyrelsens beslut ska ändras.

Renova Miljö AB

**Box 156
401 22**

Beslut om provtagning, X

Beslut

Renova Miljö AB med organisationsnummer 556946-0321 föreläggs om att utföra följande åtgärder på fastigheten X:

1. Inkomma med en provtagningsplan anpassad för att ta reda på föreningens utspridning, både i sidled och djupled. Föreningen inkluderar bly, kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink. Provtagningsplanen ska skickas in senast 2 månader efter beslutet vunnit laga kraft.
 - a. Föreningens spridning behöver endast utredas inom verksamhetens område. En mätpunkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt.
2. Utföra provtagning enligt provtagningsplan efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Provtagningen ska utföras senast 2 månader efter godkännande från tillsynsmyndigheten.
3. Inkomma med redovisning av resultat till tillsynsmyndigheten. Redovisningen ska minst innehålla:
 - a. Provtagningsresultat
 - b. Karta som visar föreningens utbredning
 - c. Kort beskrivning av föreningssituationen
 - d. Riskbedömning

Redovisningen ska skickas in senast 2 månader efter utförd provtagning.

Skäl till beslut

Renova skickade in en statusrapport enligt IED 9 augusti 2022. I rapporten redovisades en provtagning som skett på fastigheten som visade att i en provtagningspunkt (KL7) så har bly påträffats i halter över känslig markanvändning (KM) samt så har kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink påträffats i halter över mindre känslig markanvändning (MKM), enligt naturvårdverkets riktlinjer.

Området är konstaterat förorenat och kan medföra risk för skada på miljön och människors hälsa, enligt 10 kap. 1 § miljöbalk (1998:808). Halter under MKM är vanligt förekommande vid bland annat vägar, återvinningsstationer samt industriområden och är acceptabla i sådana typer av områden. Eftersom kobolt, koppar, nickel, kvicksilver och zink påträffats i halter över MKM så bedöms det finnas en risk för människors hälsa och miljön. Det bedöms rimligt att en provtagning genomförs för att ta reda på förorenings utbredning, enligt 2 kap. 7 § och 26 kap. 22 §.

Detta beslut är fattat med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken där det framgår att en tillsynsmyndighet får besluta om föreläggande och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter ska följas.

Beskrivning av ärendet

Renova skickade in en statusrapport enligt IED den 9 augusti 2022. De informerade om att de hittat föroreningar över halter för mindre känslig markanvändning, enligt naturvårdverkets riktlinjer.

Yttranden

En kommunikering skickades ut 5 maj 2023. Renova Miljö AB har via telefonsamtal inkommit med följande synpunkter:

Det finns bekräftade föroreningar norrut om anläggningen på fastigheten Y. Området har tidigare varit en deponi och en del av denna utfyllnad finns kvar på den norra delen av Renovas anläggning. Därför finns det föroreningar som inte kommer från Renovas verksamhet.

Bemötande av yttrande

I den miljötekniska markundersökningen på fastigheten Y (DGE Mark & Miljö, 2011) finns en provtagningspunkt (PG7) direkt norr om provtagningspunkten i Renovas statusrapport. För kobolt är värdet på Renovas anläggning (X) mycket högre för båda provtagningsdjup, se tabell 1 nedan. Kobolt används som torkmedel i färg och eftersom Renova förvarar färgat trä vid provpunkten så finns det risk att den här föroreningen kommer från Renovas verksamhet. Det fanns en hög halt kvicksilver av okänt ursprung på Renovas anläggning som inte fanns i provtagningen på Y.

Tabell 1. Jämförelse av uppmätta värden (mg/kg TS) mellan rapport Mark Miljö 2011 (Y) och Renovas statusrapport (2022).

	██████ (2011) PG7 (0-0,5)	██████ (2011) PG7 (1,5-2)	██████ (2022) KL7 (0-1)	X (2022) KL7 (1-1,3)	KM	MKM
Kobolt	8,9	43	98	170	15	35
Koppar	410	220	150	270	80	200
Kvicksilver	1,8	1,4	13	0,81	0,25	2,5
Nickel	69	77	80	160	40	120
Zink	1700	1200	870	2100	250	500

Oavsett av föreningens ursprung så kan den orsaka olägenhet för människor som arbetar på platsen. Det bedöms som rimligt att Renova gör en utredning om föreningens utbredning inom det område där verksamheten utövas, enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Yttrandet medför följande förändringar av beslutet:

Föreningens spridning behöver endast utredas inom verksamhetens område. En mät punkt norr om förvaringsplatsen för målat trä ska finnas med som referenspunkt. (se punkt 1a i beslutet).

Upplysningar

- Detta beslut vinner laga kraft tre veckor efter att beslutet delgivits den som beslutet gäller om det inte överklagas (för information om hur överklagande går till, se bilaga). Om beslutet överklagas så vinner det laga kraft tre veckor efter att den överprövande instansen meddelat sitt beslut/dom.

STENUNGSUNDS KOMMUN
Verksamhet Bygg Miljö

J.C.
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet är taget med stöd av delegationspunkt i Tekniska myndighetsnämndens delegationsordning, antagen den 14 december 2022 §149 (diarienummer TMN 2022/248).

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift

Beslut med tillhörande handlingar skickas till

Renova Miljö AB via e-post till X@renova.se

Kopia av beslut skickas till

Renova Miljö AB via e-post till X@renova.se

Överklagandehänvisning

Om du inte är nöjd med Stenungsunds kommuns beslut kan du överklaga detta. Ett överklagande ska vara skriftligt och behöver innehålla vilket beslut som överklagas (exempelvis genom att paragraf i protokollet eller ärendets diarienummer anges) och varför samt vilken ändring som önskas.

Överklagandet behöver också innehålla uppgift om namn, postadress och telefonnummer på den som överklagar. Om ombud har anlåtats för att skicka in överklagandet så behöver en fullmakt för denne skickas med.

Överklagandet skall ha inkommit till kommunen senast **tre veckor** från den dag då du fick del av beslutet. Överklagandet skickas till Stenungsunds kommun, Tekniska myndighetsnämnden, 444 82 Stenungsund alternativt kommun@stenungsund.se.

Om något är oklart kan du vända dig till Stenungsunds kommun, Verksamhet Bygg och Miljö på telefonnummer 0303- 73 00 00. Under förutsättning att överklagandet inkommit i rätt tid, kommer ditt överklagande tillsammans med alla handlingar i ditt ärende att överlämnas till Länsstyrelsen för prövning. Efter att ärendet överlämnats till Länsstyrelsen kan information om ärendets handläggning fås av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Rättsenheten på telefonnummer 010-224 40 00.